

כוחו של השופר - הרב גולדוויכט

(1)

וידבר יהוה אלימשה לאמר: דבר אלי בני ישראל לאמר בה' השביעי באחד לחודש יהיה לכם שבתון וקרן חרועה נקרא קדש: כל מלאכת עבודה לא תעשו והקרבתם אשה ליהוה:
חנו רבנו מנין שבשופר חיל והעברת ימי שופר חרועה אין לי אלא ביובל בראש השנה מנין חלכוד לוטר בהדרש השביעי שאין חלכוד לוטר בהדרש השביעי שיהיו כל חרועות של חרש שביעי זה כזה

והעבדת ה' שופר חרועה וקדשם את שנת התמימים שנה וקראתם דרוך בארץ לכל ישיביה יוכל הוא תהיה לכם ושבתם איש אל אחותו ואיש אל משפחתו תשבו:
אמר רבי אבהו ילמה תוקעין בתורה ברבים בשבת ובשני ובחמישי כשחרית כדי שלא יהו שלשה ימים בלא שמיעת חורה. ועורא תיקן שיהו קורין כן כשתה ככל שבת משום יושבי קרנות

(2)

והעבדת ה' שופר חרועה בהדרש השביעי בעשור להדרש ביום הקפלים תעבירו שופר בכל ארצכם: וקדשם את שנת התמימים שנה וקראתם דרוך בארץ לכל ישיביה יוכל הוא תהיה לכם ושבתם איש אל אחותו ואיש אל משפחתו תשבו:
אמר רבי אבהו ילמה תוקעין בתורה ברבים בשבת ובשני ובחמישי כשחרית כדי שלא יהו שלשה ימים בלא שמיעת חורה. ועורא תיקן שיהו קורין כן כשתה ככל שבת משום יושבי קרנות

(3)

עדות ביהוסף שמו בצארו וגו' בריה בטלה עבודה מאבותינו במצור כתיב הבא והוצאתי אתם ממצרים ואתם כרתם סבלות מצרים וכתיב והם הסירו מעל שכם בנינו נגאלו כראיה להשיב ירושלים ליגאל אתה שופר שופר כתיב הבא הקני בהדרש שופר וכתיב והם כיום ישיביה והוא יהקע בשופר גדול

(4)

ימקם בשופר גדול טו'. דהשופר מורה כל החיות והגאולה כענין היוכל ולכן נתיב שהוא יום החיות מהשטן כדליתא עדרשום גלם המוח וכו' ויהי ביום ההוא ימקם וכו' כי שפת קול שופר חדא זימנא נהיל טו' והוא טס גס קן שפלה כנודה מלכותינו נרס דהשופר מורה על החיות: (א"ר)

(5)

ד' אע"פ שתקיעת שופר בראש השנה גזירת הכתוב רמו יש בו כלומר עורו ישינים משנתכם ונרדמים הקצו מידתתכם חמטו כמעשים וחורו בחשובת חברו בוראבם. אלו השוכחים את האמת בהבלי הוסן ושונים כל שנתם בהכל ורק אשר לא יועיל ולא יציל הביטו למשוחותכם והיטבו דרכיכם ומעלליכם יעווב כל אחד מכם דרכו דרעה ובחשבתו אשר לא טובה.

(6)

אמר רבי אבהו ילמה תוקעין בתורה ברבים בשבת ובשני ובחמישי כשחרית כדי שלא יהו שלשה ימים בלא שמיעת חורה. ועורא תיקן שיהו קורין כן כשתה ככל שבת משום יושבי קרנות

אמר רבי אבהו ילמה תוקעין בתורה ברבים בשבת ובשני ובחמישי כשחרית כדי שלא יהו שלשה ימים בלא שמיעת חורה. ועורא תיקן שיהו קורין כן כשתה ככל שבת משום יושבי קרנות

(7)

וכתיב תס

ימקם בשופר גדול טו'. דהשופר מורה כל החיות והגאולה כענין היוכל ולכן נתיב שהוא יום החיות מהשטן כדליתא עדרשום גלם המוח וכו' ויהי ביום ההוא ימקם וכו' כי שפת קול שופר חדא זימנא נהיל טו' והוא טס גס קן שפלה כנודה מלכותינו נרס דהשופר מורה על החיות: (א"ר)

(8)

ד' אע"פ שתקיעת שופר בראש השנה גזירת הכתוב רמו יש בו כלומר עורו ישינים משנתכם ונרדמים הקצו מידתתכם חמטו כמעשים וחורו בחשובת חברו בוראבם. אלו השוכחים את האמת בהבלי הוסן ושונים כל שנתם בהכל ורק אשר לא יועיל ולא יציל הביטו למשוחותכם והיטבו דרכיכם ומעלליכם יעווב כל אחד מכם דרכו דרעה ובחשבתו אשר לא טובה.

(9)

(10)

אמר רבי אבהו ילמה תוקעין בתורה ברבים בשבת ובשני ובחמישי כשחרית כדי שלא יהו שלשה ימים בלא שמיעת חורה. ועורא תיקן שיהו קורין כן כשתה ככל שבת משום יושבי קרנות

(11)

(12)

ד' אע"פ שתקיעת שופר בראש השנה גזירת הכתוב רמו יש בו כלומר עורו ישינים משנתכם ונרדמים הקצו מידתתכם חמטו כמעשים וחורו בחשובת חברו בוראבם. אלו השוכחים את האמת בהבלי הוסן ושונים כל שנתם בהכל ורק אשר לא יועיל ולא יציל הביטו למשוחותכם והיטבו דרכיכם ומעלליכם יעווב כל אחד מכם דרכו דרעה ובחשבתו אשר לא טובה.

ולקחתם. א"ר אבין משל לשנים שנכנסו אצל הדיין ולית אגן יודעין מאן הוא נוצח. אלא מאן דנסב באיין (כידון) ביריה אגן ידעין דהוא נצוחייה. כך ישראל ואומות העולם באין ומקטרגין לפני הקב"ה בראש השנה. ולית אגן ידעין מאן נצח. אלא כמה שישראל יוצאין מלפני הקב"ה. ולולכיהן ואתרוגיהן בידן. אגן יודעים דישראל אינון נצוחייה וכו'. שנצחו ישראל בדין ונמתחו עונוהיהם וכו'. הוא שדוד אומר לישראל. אם קיימתם מצות לולב שנקרא נעים. שנאמר (תהלים טו. יא) נעימות כימינך נצח. הרי אתה מבוסר שנצחת לאומות העולם וכו'. לפיכך משה מזהיר לישראל ואומר להם ולקחתם לכם.

אמר רבי אבהו ילמה תוקעין בתורה ברבים בשבת ובשני ובחמישי כשחרית כדי שלא יהו שלשה ימים בלא שמיעת חורה. ועורא תיקן שיהו קורין כן כשתה ככל שבת משום יושבי קרנות

אמר רבי אבהו ילמה תוקעין בתורה ברבים בשבת ובשני ובחמישי כשחרית כדי שלא יהו שלשה ימים בלא שמיעת חורה. ועורא תיקן שיהו קורין כן כשתה ככל שבת משום יושבי קרנות

(2)

הקב"ה אלהים את יום השבת ואת יום הקדוש אתו כי בו שבת מכלי מלאכתו ו
אשר ברא אלהים לעשות:

(11)

וכל העם ראים את הקולות ואת הלפידים ואת קול השופר ואת ההר יר
עשן וגרא העם ויגעו ויעמדו מרחק: ויאמרו אל משה דברי אלהים טו
עמנו ונשמעה ואל ידבר עמנו אלהים פן נמות: ויאמר משה אל טו
העם אל תיראו כי לבצעור נסות אתכם בא האלהים ובצעור מהיה
וראתו על פניכם לבלתי תחטאו:

(92)

ברכו באור פניו של
ארם קדשו באור פניו של ארם לא דוטה אור
פניו של ארם כל ימות השבת כמו שהוא דומה
בשבת.

(15)

ק"נפתלי אולה שלוחה,
קיהנוהן אכרו שמר אמרו שפר אלו דברי תורה שנתנו על ידו שופר
שנאמר קינול העם רואים את הקולות ואת הלמידים ואת קול השופר:
י"א י"ב ט"ז
ה"ה י"א ט"ז

(23)

תנא דבי רבי
ישמעאל ישש חקיעות חוקעין עיש התחיל
להקיע חקיעה ראשנה נמנעו העומדים
בשדה מלעדור ומלדוש ומלעשה כל
מלאכה שבשדות ואין הקחבין רשאין ליכנס
עד שיבוא רחוק ויכנסו טולם כארד ועריין
רעיות פתוחות וחריסין בעזון התחיל לחקיע
חקיעה שניה נסתלקו החריסין ונעלו
הרעיות ועדיין רמין מנחזין על גבי כירה
וקדירות טעורות על גבי כירה התחיל לחקיע
חקיעה שלישית סילק המסלק והממין הממטין
והרליק המרליק ושוורה כדי צליית דג קסין או
כדי להדביק פת בתער וחוקע ומרע וחוקע
ושובת

(16)

קול דמסה דקה.
ואני שמעתי קול הכא מתוך הדממה

(17)

ה"א א"ר סימון
בשעה שבא הקב"ה לבראת את אדם הראשון נעשו מלאכי השרת
כיתים כיתים וחבורות חבורות מהם אומרים אל יברא ומהם
אומרים יברא ה"ה"ד (הגליס ט"ז) הסד ואמת נפגשו צדק ושלוש נשקן
הסד אומר יברא יהוא גומל הסדים ואמת אומר אל יברא שכולו
שקרים צדק אומר יברא יהוא עושה צדקות שלום אומר אל
יברא דכוליה קטמה מה עשה הקב"ה (ו) נטל אמת והשליכו לארץ
ה"ה"ד (זייל ט) ותשלך אמת ארצה אמרו מלאכי השרת לפני
הקב"ה רבון העולמים מה אתה מביה חכמים אלטיכסייה שלך
תעלה אמת מן הארץ ה"ה"ד הוא דכתיב (הגליס ט"ז) אמת מארץ
תצמח (ח) רבנן אמריליה בשם ר' תינא בר אידי ורבי פנהס ורבי
חלקיה בשם רבי סימון אמר מאד הוא אדם ה"ה"ד וירא אלהים
את כל אשר עשה והנה טוב מאד (ט) והנה טוב אדם ר' הונא
רבה של צפורין אמר עד שמלאכי השרת מדיינין אלו עם אלו
ומתעסקין אלו עם אלו בראו הקב"ה אמר להן מה אתם מדיינין
כבר נעשה אדם:

(18)

אשקרי העם יודעי תרועה יהיה י
באוריפניה יהלכת: השמך יגילת כל היום ובקדקתך ירומג י
כייחפארה יגנו אמה ובקדקתך חרים קרננו:

(19)

טקרא אותו יראה שנא ויקרא אברהם שם השקום הוא ה' יראה שם
קרא אותו שלם שנא (מגליס י"ז) ומלכי צדק סלך שלם. אטר הקב"ה אם
קורא אני אותו יראה כשם שקרא אותו אברהם. שם אדם צדיק
טררעם. ואם קורא אני אותו שלם אברהם אדם צדיק טררעם אלא
דרינו קורא אותו ירושלם כמו שקראו שניהם יראה שלם ירושלם.
ר"כ בשם ר' חלבו אמר עד שזא שלם עשה לו הקב"ה טובה והיה כחפול
בתוכה. שנא (הגליס ט) ויהי בשלם טוב וסעונתו כציון. ומה היה אומר
יה"ו שאראה ככנון כיתי:

(20)

ונתח לעבוד לב שמע (כתוב ברסו ר'). ונתח לעבוד לב
שמע ייכסא אמה הלב רואה. הלב שמע. הלב
סבר. הלב ידע. הלב עוטר. הלב נופל. הלב סהלך. הלב
צועק. הלב ססח. הלב מתרעם. הלב רואה יולכו ראה הרבה.
הלב שומע ונתח לעבוד לב שמע. הלב סבר קדברתי אני עם
לבי. הלב ידע קילב ידע טרה נמשו. הלב עוטר ידועטור לבן.
הלב טפל ק"אל ופול לב אדם עליו. הלב סהלך ויאטר לא לבי
הלך. הלב ססח ילכן ססח לבי. הלב מתרעם ידברו על לב
ירושלים: